

מסורת הש"ס

(א) ככ"י ונפ"י א"ח א"ח א"ח
ר"י (ב) נפ"י ונפ"י א"ח א"ח א"ח
ג' ד"ה א"ח א"ח א"ח א"ח
(ג) ונפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
(ד) ב"ק ל"א פ"ג ג'
(ה) נפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
(ו) נפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
(ז) נפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
(ח) נפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
(ט) נפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
(י) נפ"י א"ח א"ח א"ח א"ח
ד"ה ונפ"י

תורה אור השלם

1. תורה אור השלם
מורה קהלת יעקב:
דברים ל' ג'
2. ושמרתם את חקתי
ואת משפטי אשר נתתי
אחם האדם וחי בדם אני
ויקרא יח ה'
3. אך בשך בנפשו דמו
לא תאכלו:
בראשית ט'
4. רק חזק לבחתי אכל
הדם כי הדם הוא הנפש
ולא תאכל הנפש עם
הבשר: דברים י"ב כב

גיליון הש"ס

נפ"י עובר כוכבים שוקק
בשמים: ע"י תנ"ך דף י'
ע"י תנ"ך דף י'

הנהגות הגר"א

[א] נפ"י רק חזק לבחתי
אכל הדם כי הדם הוא
הנפש: דברים י"ב כב

מוסף רש"י

זה אבר מן החי. לומר
כל זמן שנפשו נדמו לא
תאכל הנפש: נפשו דמו
נפשו נפשו: ובראשית ט'
ד' בעוד שהם הכשר בנפשו
היה דמו, לא תאכל הכשר
(דברים י"ב כב)

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נ"א.

עין משפט
נר מצוה

ק"ב א מ"י פ"י מהל'
מלכות הל"ט:
ב [מ"י שס]:

אל"א האדם. פרש"י וליה ליה לר"מ אחס קרוין אדם וקשה דכפ"ק דכריתות (דף ו') פטר קר משמן המשחה לעבוד כוכבים ומשמע דהו עעמא משום דכתי' על בשר אדם לא יקר אחס קרוין אדם מיהו מזני למימר דעמא משום דכל שיטתו כפ"ק יטו ככל יקר וכל שאינו כפ"ק יטו ככל יקר וי"ס דגרסי הכא

רבי ירמיה ור"מ מפרש דיש חילוק בין אדם להאדם (כי אדם רצונו ע"ד הימיון לאדם המעולה ומעוטר בתורה (ה') תדע דלא מיימי בפרק הנא על יבמות (יבמות דף סא. וסא) מדכתיב במזמרים כל האדם והבהמה (שמות ט) והא דקאמר הכא כהנים לויים וישראלים לא נאמר ה"ק לא נאמר אדם דלשחממע כהנים לויים וישראלים וה"ר משולם פ"י דוקא גבי פורענות קורא אותם אדם דלוי רצו למנוח שם ישראל אכל גבי האדם ומי דהם ה"ל למחנך כהנים לויים וישראלים כמו שרצו בכל מקום דכתיב (ויקרא כא) אמור אל הכהנים (במדרש יח) ואל הלויים מדרב (שמות יד) דבר אל בני ישראל והיא איתא במדרש ויטו מה אקוב כל קבה אל שלא הזכיר שמו על פורענות אדם כי יהיה בעור בשרו נגע דעת כי תהיה נאדם ולא בשר נאדם אלא יעמוד לנכך את השם וגבי פורענות אלה יעמוד על הקלה והא דפריך התם מהך קראי אף ע"ג דעובדי כוכבים נמי קרויים אדם מ"מ פריך שפיר כיון שמכנה גבי פורענות את ישראל בלשון אדם דלא אכל אלא עובדי כוכבים לא היה לו לקרותם אדם: א"ה דם מן החי. ולכונן אבר מן החי וקשה דתנא דלעיל (דף טו) (דדרש) דל"ל אבר מן החי מאכל תאכל ולא מוקי האי קרא אלא למישרי שרצים כדפסקא לקמן מי שדמו חלוק מכשר:

ורבנן ההוא א"ר הקוה. בפרק גיד הנשה (וחילן קב) מוקי לה דאבר מן החי נהב בין בטמאים בין בטוהרי' והכא דמוקים לה לרס הקוה כמ"ד התם (דף ק:) אינו נהב אלא בטוהרי': נאמר א"ה עובד כוכבים ששנת לא שייך כלן דישאלו הוזהרו לשבות:

ליבא מידעם ד'ישראל שרי. בדבר שהוא מזוה לשלשלא לא אמרינן הכי העובד כוכבים ששנת חייב ולישראל מזוה אף על גב דבשני בשנת אין מזוה לישראל מ"מ יש עליו מות שניות שנת מלך העובדים דעובד כוכבים חייב וישראל פטור אע"ג דפטור מ"מ לא שרי מיהו קשה דאמרינן בפרק בן סורר ומורה (לקמן דף עב:) יא ראשו אין נוגעין בו דאין דוחין נפש מפני נפש אבר קודם

שלא ראשו החי' פושטת ידה וחתכתו לאברים ומזוהא כדי להליל את אמו וכה"ג בעובד כוכבים אסור כיון שהזהירו על העוברים וי"ל דהא נמי בישראל מזוה כדי להליל ואפשר דאפילו בעובד כוכבים שרי: והא

סיני נאטו עליה מדלג הדר תנייה בסיני דליתא בעבודת כוכבים ובגילוי עריות דאשכחן דאיענוש עובדי כוכבים עלייהו שמע מינה ישראל שאלו לקדושה עמדו באיסורין אכל עובדי כוכבים נטלן מהן. ולקמן פריך דליתא להכי לא נאטו דלכני נה הוא דאסורי ולא לישראל ומשני ליבא מידי דלישראל שרי ולעובדי כוכבים אסור שכשאלו מכלל בני נה להקדש יאזו ולא להקל עליהם וזהו ליבא למימר דא"כ אחאי אחי עובדי כוכבים הילכך על כרחיך אותה שלא נשנית אינה בבני נה. הילכך אם לא נשנית אבר מן החי הוא אחינא נעלוה מבני נה ממחן תורה ואילין: ואנו אין לנו. אזהרה בבני נה ולא נשנית בסיני אלא גיד הנשה: ואליבא דרבי יהודה. דאמר בפרק גיד הנשה (וחילן דף ק:) מבני יעקב נאסר גיד הנשה שהיו בני נה קודם מתן תורה ורבנן פליגי ואמרו בסיני נאמר ולא להם אלא שנכתב במקומו ואחר מתן תורה כתבו משה במקום המעשה על העמיד לידע מאחיה טעם נאסר להם ולרבי יהודה גופיה לישראל נאמר ולא נאסר בני נה דהא בני ישראל כתיב ונראשית לנ. והא דקאמר הכא דליתא העומדות באיסורין לבני נה לעולם הילכך נאמרו בסיני לאו משום דאי לא אהדרינוהו הוה אחינא נגמר מגיד הנשה דלא נשנית ולישראל נאמר ולא לבני נה דמהא ליבא למינאר שהרי לא נאסרה אלא לישראל ובעד שהיו בני נה נמי להם נאסר ולא לאחרים אלא מדאמרי עובדי כוכבים הוה גמרינן להו: ואשכחן דאיענוש עובדי כוכבים עלייהו. שנת אומות דכתיב (וינרס יח) לא ימלא כן מעביר בנו וכתו בש: דאדרבה מדלא נישנית בסיני אימא לבני נה נאמרה. לבני יעקב בעוד שהיו בני נה נאסר להם ולא משכחו ללכלל ישראל: והרי יסא תואר. שאסורה להם כדאמר לעיל (דף טו): לאו בני כיבוש גינאו. לא נאסר ארץ לכבוש כי אם לישראל שאף לישראל לא הותר יפת תואר אלא במלחמה ע"י כיבוש: פשוט דלאו בני מחילה גינאו. שאף ישראל נאטו על הגול אלא שפחות משה פרוטה אינו נאסר גול בעיניהם שעובדין על מדתן שרממין הן ומוחלין על דבר קל אכל בני נה אחרים הם: והרי

וכא דנין קוס עשה. משפט הוא וקא חשיב: ומשני קוס עשה וכן אל **עשה הוא.** קוס עשה משפט וכן ואל תעשה עול אפילו אינו מזוה לעשות משפט והוא יושב ונטל מחיה הוא שלא לעשות עול ואזהרה לא תעשו עול (ויקרא יט) אינה קוס עשה משפט אלא לחיה אזהרה ונטל מלך תעשה עול אכל אזהרה לא תעשו עול כרחיך אינה אלא קוס עשה: מורשה לנו. ולא להם ואיכא משום גול כדמפרש: מורשה מאורסה. אמוראי איכא דדרשי כהו גבי עס הארץ בפרק אלו עובדין בפסחים (דף מט:) מינול קא גול לה. והא קא חשיב גול וכן נערה המאורסה דהא ככלל גילוי עריות הוא: פאדס. י"מ דלית ליה אחס קרוין אדם ולא עובדי כוכבים קרוין אדם ור"ש היא דרש לה כמפתח יבמות (דף סא.):

כשכע מזוה דידעו. עוסקין בהלכות אומות שבע מלות להיות בקיאיין בהן: כשר. בעוד נפשו קיימת לא תאכלו וזה אבר מן החי. ודמו לדרשא אחרינא למשרי אבר מן החי דשרצים כדלקמן בשמעתי: כיוולא דבר אסא אומר. שאף ישראל הוזהרו על דם מן החי בסיני ומשום חיות. ורבי תינא קאמר לה: כי דם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הכשר בו. כלומר לא תאכל הדם הנזכר בפרק המקרא בעוד הנפש עם הכשר: ורבנן הווא. דמקן דם לאזהרה אבר מן החי לא למשרי משום חיות סמכי' אלא למיסק דם הקוס שהנפש יוצאה בו משום דם הוא דסמכיה דלא תימא אזהרה דם בני חונתה מבקדק ומלאך כתיב (דברים יט) דם שמיטה הוא דהו דם אכל דם הקוס לא הו דם להכי

אקשייה לאבר מן החי מה אבר מן החי אסור מחמת איסורו אף דם מן החי מחיה עלה משום דם ונלמד שהי דם הנפש אכל דם הקוס שאין הנפש יוצאה בו אינו קרוי דם אכל אסור חיות לא נזכר בו ולא בשום דם ובכריתות (דף כב.) מפרש אחיה דם הקוס שהנפש יוצאה בו מטיפה דלשמה עובדי כוכבים וגילוי עריות בסיני למיתיהו נשנית לפי שלא פשו כ"כ בבני נה על אלו עבירות ויענוש עליהם וכן בעריות לפרש עובדי אלא אבר מן החי למה לי לאזהרה: לוס ולוס נאמרה. כדמפרש לקמן מדנשנית עבודת כוכבים וגילוי עריות בסיני ואשכחן דאיענוש עובדי כוכבים עלייהו אף לאחר מתן תורה דכתיב (דברים יח) לא ימלא כן מעביר בנו

ובתו וגו' ובגלל המעשנות האלה וכן בעריות (ויקרא יח) כי את כל המעשנות האל שמע מינה כי יחייב קודשא בריך הוא תורה לישראל לא שקלינוהו להק מבני נה ודקיימי להו קיימי וכל שלא נשנית בסיני נאמר לישראל ולא לבני נה משני ואילך אע"ג דעד

סיני נאטו עליה מדלג הדר תנייה בסיני דליתא בעבודת כוכבים ובגילוי עריות דאשכחן דאיענוש עובדי כוכבים עלייהו שמע מינה ישראל שאלו לקדושה עמדו באיסורין אכל עובדי כוכבים נטלן מהן. ולקמן פריך דליתא להכי לא נאטו דלכני נה הוא דאסורי ולא לישראל ומשני ליבא מידי דלישראל שרי ולעובדי כוכבים אסור שכשאלו מכלל בני נה להקדש יאזו ולא להקל עליהם וזהו ליבא למימר דא"כ אחאי אחי עובדי כוכבים הילכך על כרחיך אותה שלא נשנית אינה בבני נה. הילכך אם לא נשנית אבר מן החי הוא אחינא נעלוה מבני נה ממחן תורה ואילין: ואנו אין לנו. אזהרה בבני נה ולא נשנית בסיני אלא גיד הנשה: ואליבא דרבי יהודה. דאמר בפרק גיד הנשה (וחילן דף ק:) מבני יעקב נאסר גיד הנשה שהיו בני נה קודם מתן תורה ורבנן פליגי ואמרו בסיני נאמר ולא להם אלא שנכתב במקומו ואחר מתן תורה כתבו משה במקום המעשה על העמיד לידע מאחיה טעם נאסר להם ולרבי יהודה גופיה לישראל נאמר ולא נאסר בני נה דהא בני ישראל כתיב ונראשית לנ. והא דקאמר הכא דליתא העומדות באיסורין לבני נה לעולם הילכך נאמרו בסיני לאו משום דאי לא אהדרינוהו הוה אחינא נגמר מגיד הנשה דלא נשנית ולישראל נאמר ולא לבני נה דמהא ליבא למינאר שהרי לא נאסרה אלא לישראל ובעד שהיו בני נה נמי להם נאסר ולא לאחרים אלא מדאמרי עובדי כוכבים הוה גמרינן להו: ואשכחן דאיענוש עובדי כוכבים עלייהו. שנת אומות דכתיב (וינרס יח) לא ימלא כן מעביר בנו וכתו בש: דאדרבה מדלא נישנית בסיני אימא לבני נה נאמרה. לבני יעקב בעוד שהיו בני נה נאסר להם ולא משכחו ללכלל ישראל: והרי יסא תואר. שאסורה להם כדאמר לעיל (דף טו): לאו בני כיבוש גינאו. לא נאסר ארץ לכבוש כי אם לישראל שאף לישראל לא הותר יפת תואר אלא במלחמה ע"י כיבוש: פשוט דלאו בני מחילה גינאו. שאף ישראל נאטו על הגול אלא שפחות משה פרוטה אינו נאסר גול בעיניהם שעובדין על מדתן שרממין הן ומוחלין על דבר קל אכל בני נה אחרים הם: והרי

